

Sammen i kampen mot Gyrodactylus salaris i Drammensregionen

Nyhetsbrev nr. 1-2022

Jeg vil framover sende ut noen nyhetsbrev med informasjon om hva som har skjedd og hva som planlegges framover i kampen mot Gyrodactylus salaris i Drammensregionen. Flere av dere er nok allerede godt kjent med og involvert i dette arbeidet, så dere får bære over med at en del av informasjonen kanskje er «gammelt nytt».

Litt om Mål, strategier og aktører i kampen mot Gyrodactylus

Det er et nasjonalt mål å utrydde Gyrodactylus salaris i Norge. Den nasjonale [handlingsplanen mot Gyro](#) angir følgende hovedstrategier for arbeidet mot et Gyro-fritt Norge:

- *Hindre spredning*
- *Bekjempe parasitten*
- *Bevare og re-etablere fiskebestander*

Det er flere aktører som har fått tildelt ansvar i kampen mot Gyrodactylus.

- **Miljødirektoratet** har hovedansvar for bekjempelse av parasitten, bevaring av fiskestammer og naturmangfold og re-etablering av fiskebestander etter behandling.
- **Mattilsynet** har ansvar for overvåking, smittebegrensning og dyrevelferd.
- **Statsforvalteren** vil være tiltakshaver for selve behandlingen av vassdragene

Egen gyro-forskrift for Drammensregionen

For å forebygge, begrense og utrydde sykdom på grunn av Gyrodactylus salaris er det vedtatt en egen [forskrift](#) som omfatter Drammensregionen. Forskriften fastsetter bl.a. forbud mot utsetting av fisk og begrensninger mht. utøvelse av fiske, vannsportaktiviteter m.m. i de infiserte elvene. Videre fastsetter forskriften påbud om desinfeksjon av fiskeutstyr, båter m.m.

Hva er gjort i regionen til nå?

Forut for å kunne gjennomføre en bekjempelsesaksjon mot Gyrodactylus er det behov for kunnskapsinnhenting, kartlegging og detaljert planlegging. I dette arbeidet er det mange fagmiljøer som bistår forvaltningen. Veterinærinstituttet, NINA og NIVA er eksempler på aktører som både gjennom egen-initierte forskningsaktiviteter og på oppdrag fra forvaltningen bidrar med kunnskapsinnhenting og metodeutvikling.

Veterinærinstituttet er nå godt i gang med kartlegging i Sandeelva, Selvikelva og deler av Liervassdraget. Gjennom kartleggingen innhentes kunnskap om de lokale forholdene i vassdragene, eks. vandringshinder og andre forhold som det er viktig å kjenne til for å kunne detaljplanlegge en framtidig behandling (eks. flommarksområder, kulverter/grøftesystemer, m.m.). Kartleggingsarbeidet er ikke ferdig, og vil fortsette de kommende årene.

I Drammensregionen er det videre gjennomført en god del overvåking for å kartlegge parasittens utbredelse. Bl.a. er det undersøkt røye i flere innsjøer, da røye kan være langtidsvert for Gyro. Videre er alle fiskeoppdrettsanlegg i vassdragene kontrollert. Det har heldigvis ikke blitt påvist Gyro-smitte i noen av de undersøkte lokalitetene oppstrøms lakseførende strekninger.

Videre er det under utarbeidelse en plan for bevaring og re-etablering av fiskestammer. For laks og sjø-ørret er det som ledd i bevaringsarbeidet lagt inn fisk fra alle vassdragene i genbank for laksefisk.

For å begrense infisert strekning som må behandles er laksetrappa i Hellefossen stengt.

Behandling i Drammensregionen - Når og hvordan?

Tidspunkt og metoder for behandling av elvene i Drammensregionen er det ennå ikke tatt stilling til. Dette vil bl.a. avhenge av framdrift og resultat for gyrobehandlingen av fire elver i Driva-regionen i Møre og Romsdal. Behandlingen i Driva-regionen vil etter planen starte i 2022 og gjentas i 2023. Dette betyr at tidligste tidspunkt for behandlingsoppstart i Drammensregionen vil være i 2024 (mest trolig 2025 og 2026).

Høsten 2021 ble det gjennomført et storskala-forsøk med klor som behandlingskjemikalium i Driva. Klor som virkestoff har den positive egenskapen at den dreper Gyro, men ikke fisken. Resultatene fra forsøkene som er gjennomført med klorbehandling er oppløftende, og vil trolig bli benyttet ved fullskalabehandling i Driva-regionen. Vi får håpe at metoden viser seg robust, og at klorbehandling også kan bli et alternativ i Drammensregionen

Ta kontakt om det er noe du lurer på!

Jeg håper at dere som mottar nyhetsbrevet tar kontakt dersom det er noe dere lurer på eller ønsker mer informasjon om. Jeg er også takknemlig for innspill og tips om aktiviteter eller lokale forhold som dere mener kan ha betydning for arbeidet fram mot behandling.

I tillegg til den informasjonen som formidles gjennom nyhetsbrevet planlegges det å arrangere informasjonsmøter både for regionen samlet og for de enkelte vassdragene. Jeg vil komme tilbake med mer informasjon om dette og annet etter hvert.

Dersom det er ønskelig kan jeg også delta i møter for å fortelle mer om det jeg etterhvert får mer innsikt i, og for å fange opp tanker og ideer fra dere. Så nøl ikke med å ta kontakt på epost eller ring meg for en prat.

Mvh.

Morten Eken

*Lokal koordinator for bevaring
av laksefisk i Drammensregionen
Tlf. 91807919*